REGLUGERÐ

um hámark lána og ábyrgða viðskiptabanka, sparisjóða og annarra lánastofnana.

1. gr.

Reglugerð þessi tekur til lánveitinga, ábyrgða og annarra skuldbindinga viðskiptabanka, sparisjóða og lánastofnana annarra en viðskiptabanka og sparisjóða, hér eftir nefndar áhættuskuldbindingar, við einstaka viðskiptamenn eða fjárhagslega tengda aðila, og mats á áhættu vegna slíkra skuldbindinga. Hún tekur einnig til samstæðu lánastofnunar og fyrirtækja sem stunda starfsemi samkvæmt 44. gr. laga um viðskiptabanka og sparisjóði.

2. gr.

Í reglugerð þessari merkir:

1. *Áhættuskuldbinding:* Eignaliði og liði utan efnahagsreiknings sem um getur í A, B og C liðum viðauka með reglum þessum, þó ekki eignaliði sem dragast frá eigin fé, sbr. 54. og 55. gr. laga um viðskiptabanka og sparisjóði, sbr. og 2. mgr. 10. gr. laga um lánastofnanir aðrar en viðskiptabanka og sparisjóði.
2. *Stór áhættuskuldbinding:* Skuldbindingu lánastofnunar vegna einstaks viðskiptamanns eða fjárhagslega tengdra aðila, sem nemur 10% eða meira af eigin fé lánastofnunar eins og það er skilgreint í 54. og 55. gr. laga um viðskiptabanka og sparisjóði.
3. *Fjárhagslega tengdir aðilar:*
   a. tvo eða fleiri einstaklinga eða lögpersónur þar sem einn hefur bein eða óbein yfirráð yfir hinum og því teljist skuldbindingar þeirra vegna mynda eina áhættuskuldbindingu;
   b. tvo eða fleiri einstaklinga eða lögpersónur sem teljast mynda eina áhættuskuldbindingu þar sem þeir eru svo fjárhagslega tengdir innbyrðis að líkur séu á að fjárhagserfiðleikar eins leiði til greiðsluerfiðleika hins eða hinna.

3. gr.

Stórar áhættuskuldbindingar vegna einstakra viðskiptamanna eða fjárhagslega tengdra aðila mega ekki fara yfir 25% af eigin fé lánastofnunar. Þó mega slíkar skuldbindingar vera allt að 40% af eigin fé til og með 31. desember 1998. Síðan skal hlutfall þeirra fara lækkandi og vera að hámarki 35% þann 31. desember 1999, að hámarki 30% miðað við 31. desember 2000 og að hámarki 25% þann 31. desember 2001.

Heildarfjárhæð stórra áhættuskuldbindinga má ekki fara yfir 800% af eigin fé lánastofnunar.

Ákvæði 1. og 2. mgr. eiga ekki við um áhættuskuldbindingar lánastofnunar vegna fyrirtækja sem stunda starfsemi samkvæmt 44. gr. laga um viðskiptabanka og sparisjóði og mynda samstæðu með hlutaðeigandi lánastofnun.

4. gr.

Við útreikning hlutfalla samkvæmt 1. og 2. mgr. 3. gr. er heimilt að undanskilja eftirtalda liði í samræmi við eftirfarandi:

1. Kröfur á eða með ábyrgð ríkissjóðs Íslands og Seðlabanka Íslands.
2. Köfur á eða með ábyrgð ríkissjóða og seðlabanka í öðrum OECD ríkjum svo og kröfur á eða með ábyrgð Evrópusambandsins.
3. Kröfur á eða með ábyrgð ríkissjóða og seðlabanka í ríkjum utan OECD, enda sé um að ræða kröfur í þarlendri mynt og fjármagnaðar eru í sömu mynt.
4. Kröfur tryggðar með handveði í innstæðum og innlánsskírteinum útgefnum af lánastofnuninni sjálfri eða lánastofnun sem er móðurfyrirtæki eða dótturfyrirtæki lánastofnunarinnar.
5. Kröfur tryggðar með handveði í verðbréfum útgefnum af aðilum sem tilgreindir eru í 1. og 2. tölul.
6. Kröfur á eða með ábyrgð innlendra sveitarfélaga og sveitarfélaga og svæðisbundinna stjórnvalda í öðrum OECD ríkjum að 80% hluta.
7. Kröfur á innlendar lánastofnanir og lánastofnanir í öðrum ríkjum og kröfur með ábyrgð sömu aðila með lánstíma eftirstöðva að hámarki eitt ár. Kröfur með lánstíma eftirstöðva yfir einu ári og allt að þremur árum má undanskilja að 80% hluta, en kröfur með lánstíma eftirstöðva yfir þremur árum eða lengur má undanskilja að 50% hluta. Ákvæðin varðandi kröfur með lánstíma eftirstöðva yfir einu ári eru háð því skilyrði að kröfurnar séu í formi skuldaskjala sem eru gefin út af lánastofnun og þessi skuldaskjöl séu framseljanleg á markaði sem er starfræktur af viðurkenndum aðilum og söluverð þeirra sé daglega skráð. Víkjandi kröfur eru undanskildar ákvæðum þessa töluliðar.
8. Kröfur sem tryggðar eru á fullnægjandi hátt með veði í fullbúnu íbúðarhúsnæði sem lántaki nýtir eða leigir út allt að 50% af fasteignamati eða sérstöku mati Fasteignamats ríkisins á markaðsvirði íbúðarhúsnæðis með sama viðmiðunartíma og fasteignamatið.
9. Kröfur tryggðar með handveði í verðbréfum öðrum en þeim sem tilgreind eru í 4. og 5. tölul. að því tilskildu að þau séu ekki gefin út af viðskiptamanni lánastofnunar eða hópi tengdra viðskiptamanna. Verðbréfin þurfa að vera skráð á verðbréfamarkaði sem uppfyllir skilyrði 1. tölul. 1. mgr. 20. gr. laga nr. 10/1993, um verðbréfasjóði. Bréfin skulu metin á markaðsvirði og vera meira virði en áhætturnar sem tryggðar eru. Umframverð sem krafist er skal vera 100%. Þó skal það vera 150% þegar um hlutabréf er að ræða og 50% þegar um er að ræða skuldabréf útgefin af lánastofnunum, sveitarstjórnum, sbr. 6. tölul., Fjárfestingarbanka Evrópu og fjölþjóðlegum þróunarbönkum. Víkjandi kröfur undanskildar eru undanskildar ákvæðum þessa töluliðar.
10. Liðir utan efnahags samkvæmt lið B.3. í viðauka með þessari reglugerð að 50% hluta.
11. Liðir utan efnahags samkvæmt lið B.4. í viðauka með þessari reglugerð.
12. Áhættuskuldbindingar í gjaldeyrisviðskiptum sem verða til í tengslum við eðlilegt uppgjör á 48 klukkustundum eftir greiðslu og áhættur í viðskiptum vegna kaupa og sölu á verðbréfum sem verða til í tengslum við eðlilegt uppgjör á fimm virkum dögum eftir greiðslu verðbréfanna, eða afhendingu þeirra, ef sú dagsetning fer á undan.

5. gr.

Fari áhættuskuldbindingar lánastofnunar yfir þau mörk sem kveðið er á um í 1. og 2. mgr. 3. gr. skal það tilkynnt bankaeftirliti Seðlabanka Íslands sem er þá heimilt, ef aðstæður leyfa, að veita hlutaðeigandi lánastofnun tiltekinn frest til að laga sig að gildandi takmörkum.

6. gr.

Lánastofnun skal hafa yfir að ráða traustu stjórnunar- og upplýsingakerfi og innra eftirlitskerfi þar sem allar stórar áhættuskuldbindingar og breytingar á þeim eru auðkenndar og skráðar þannig að unnt sé að hafa eftirlit með þeim.

7. gr.

Eigi sjaldnar en tvisvar á ári skal lánastofnun tilkynna bankaeftirlitinu, með þeim hætti sem það ákveður, um einstaka viðskiptamenn eða fjárhagslega tengda aðila þar sem áhættuskuldbindingar stofnunarinnar eru yfir þeim mörkum sem um getur í 2. tölul. 2. gr.

Áhættuskuldbindingar skv. 1., 2. og 4. tölul. 4. gr. eru undanþegnar tilkynningarskyldu skv. 1. mgr.

8. gr.

Reglugerð þessi, sem sett er samkvæmt heimild í 1. mgr. 46. gr. laga nr. 43/1993, um viðskiptabanka og sparisjóði, og 5. mgr. 8. gr. laga nr. 123/1993, um lánastofnanir aðrar en viðskiptabanka og sparisjóði, öðlast þegar gildi.

Ákvæði til bráðabirgða.

Hafi áhættuskuldbinding viðskiptabanka, sparisjóðs eða annarrar lánastofnunar verið yfir 40% af eigin fé eða samanlagðar áhættuskuldbindingar verið yfir 800% af eigin fé, sbr. 1. og 2. mgr. 3. gr., 28. júní 1994 skal hlutaðeigandi lánastofnun grípa til viðeigandi ráðstafana til að þær verði innan leyfilegra marka eigi síðar en í árslok 2001. Áætlun lánastofnunar um aðlögun samkvæmt þessu ákvæði, sem er háð samþykki bankaeftirlitsins, skal liggja fyrir eigi síðar en í árslok 1994.

Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. er lánastofnun heimilt að halda áhættuskuldbindingum með lengri lánstíma en til ársloka 2001, enda sé stofnunin bundin samningsskilmálum þar að lútandi út lánstímann.

Viðskiptaráðuneytið, 28. júní 1994.

F. h. r.

Þorkell Helgason.

Finnur Sveinbjörnsson.

Viðauki.

Eignaliðir og liðir utan efnahagsreiknings sem vísað er til í 2. gr. reglugerðarinnar eru:

A. Liðir innan efnahagsreiknings.

Allir eignaliðir í efnahagsreikningi.

B. Liðir utan efnahagsreiknings aðrir en vaxta- og gjaldeyrissamningar, sbr. C- lið.

B.1. Mikil áhætta.

a. Ábyrgðir sem jafna má til beinna lána.
b. Samþykktir víxlar.
c. Sölu- og endurkaupatryggingar þar sem lánaáhættan helst hjá lánastofnuninni.
d. Aðrir liðir með mikla áhættu.

B.2. Miðlungsáhætta.
a. Útgefnar skjalaábyrgðir og staðfestar skjalaábyrgðir.
b. Ábyrgðir og tryggingar (þar með taldar tilboðs-, fullnustu-, tolla- og skattaábyrgðir) og ábyrgðir sem ekki verður jafnað til beinna lána.
c. Ónotaðar lánsheimildir (skuldbindingar um að lána, kaupa verðbréf, afla trygginga eða samþykkis á víxla) upphaflega til lengri tíma en eins árs.
d. Sölutryggingar vegna verðbréfaútgáfu og hlaupandi sölutryggingar vegna verðbréfa.
e. Aðrir liðir með miðlungsáhættu.

B.3. Miðlungslítil áhætta
a. Skjalaábyrgðir þar sem vörusending er sett sem veð og önnur áþekk viðskipti.
b. Aðrir liðir með miðlungslitla áhættu.

B.4. Lítil áhætta.
a. Ónotaðar lánsheimildir (skuldbindingar um að lána, kaupa verðbréf, afla trygginga eða samþykkis á víxla) sem upphaflega eru til eins árs eða skemmri tíma eða hægt er að segja upp skilyrðislaust án fyrirvara hvenær sem er.
b. Aðrir liðir með litla áhættu.

C. Vaxtasamningar og gjaldeyrissamningar.

C.1. Vaxtasamningar.
a. Vaxtaskipti innan sama gjaldmiðils.
b. „Basis" vaxtaskiptasamningar.
c. Framvirkir vaxtasamningar.
d. Samningar um vaxtaviðskipti í framtíðinni.
e. Keyptur skiptiréttur að vöxtum.
f. Aðrir svipaðir samningar.

C.2. Galdeyrissamningar að undanskildum samningum til 14 daga eða skemmri tíma.
a. Vaxtaskipti milli gjaldmiðla.
b. Framvirkir gjaldeyrissamningar.
c. Samningar um gjaldeyrisviðskipti í framtíðinni.
d. Keyptur skiptiréttur að erlendum gjaldeyri.
e. Aðrir svipaðir samningar.

D. Útreikningur á áhættu í tengslum við vaxta- og gjaldeyrissamninga.

Þegar um er að ræða vaxtasamninga og gjaldeyrissamninga, sbr. C-lið, er áhætta í tengslum við slík viðskipti reiknuð út eins og lýst er hér á eftir.

Reiknuð höfuðstólsfjárhæð hvers samnings skal margfölduð með eftirfarandi hlutfallstölum með hliðsjón af upphaflegum lánstíma samnings:

Upphaflegur lánstími	Vaxtasamningar	Gjaldeyrissamningar
Eitt ár eða skemmri	0,5%	2,0%
Lengri en eitt ár en skemmri en tvö ár	1,0%	5,0%
Viðbót fyrir hvert ár umfram tvö ár	1,0%	3,0%